

IV-VI/2021

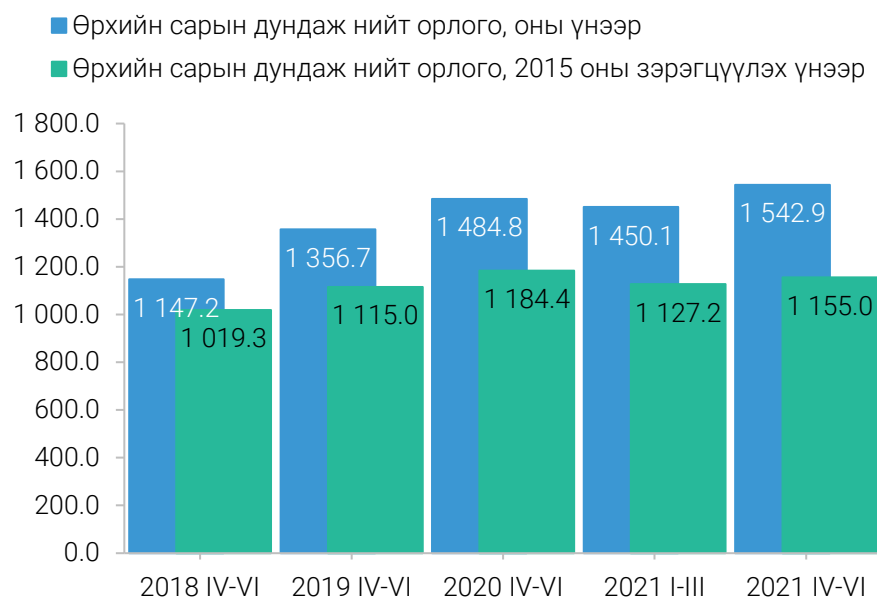
Тархаасан: 2021 оны 8 дугаар сарын 13

Өрхийн сарын дундаж бодит нийт орлого өмнөх оны мөн үеэс 2.5 хувиар буурлаа.

Өрхийн нийгэм, эдийн засгийн судалгааны 2021 оны 2 дугаар улирлын дүнгээр өрхийн сарын дундаж нийт орлого, оны үнээр 1.5 сая төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс 58.1 (3.9%) мянган төгрөгөөр, өмнөх улирлаас 92.8 (6.4%) мянган төгрөгөөр нэмэгджээ.

Зураг 1. Нэг өрхийн сарын дундаж нийт орлого, мянган төгрөгөөр

Нэг өрхийн сарын дундаж (үнийн нөлөөллийг арилган тооцсон) бодит нийт орлогын хэмжээ 2021 оны 2 дугаар улиралд 1.2 сая төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс 29.4 (2.5%) мянган төгрөгөөр буурч, харин өмнөх улирлаас 27.8 (2.5%) мянган төгрөгөөр нэмэгджээ. Өрхийн сарын дундаж бодит нийт орлогын хэмжээ өмнөх улирлаас 2.5 хувиар нэмэгдэхэд тэтгэвэр, тэтгэмжийн бодит орлого 64.5 (22.9%) мянган төгрөгөөр өссөн нь гол нөлөө үзүүлжээ (Зураг 1).

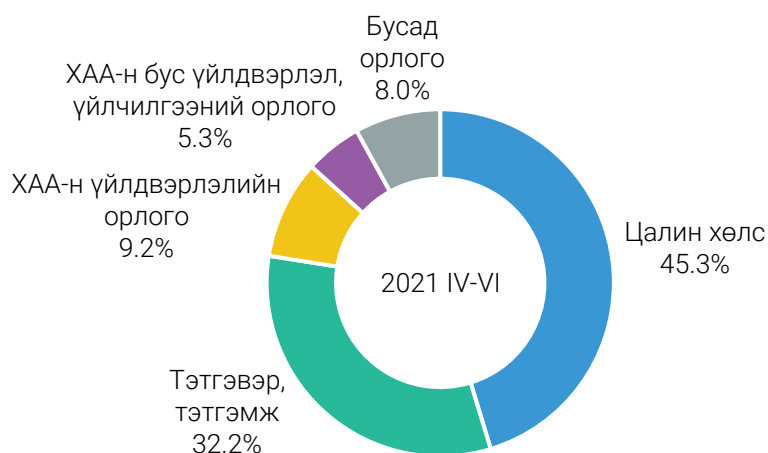
Хүснэгт 1. Нэг өрхийн сарын дундаж нийт орлого, оны үнээр

Орлогын төрөл	2020 IV-VI	2021		2021 IV-VI	2021 IV-VI
		I-III	IV-VI	2020 IV-VI	2021 I-III
	төгрөг			хувь	
Нийт орлого	1 484 800	1 450 065	1 542 867	103.9	106.4
1. Мөнгөн орлого	1 368 497	1 338 673	1 434 595	104.8	107.2
Цалин хөлс	750 722	687 108	650 458	86.6	94.7
Тэтгэвэр, тэтгэмж	271 633	361 999	461 989	170.1	127.6
ХАА-н үйлдвэрлэлийн орлого	119 375	106 388	132 126	110.7	124.2
ХАА-н бус үйлдвэрлэл, үйлчилгээний орлого	93 192	75 050	76 078	81.6	101.4
Бусад орлого	133 575	108 128	113 944	85.3	105.4
2. Бусдаас үнэгүй авсан хүнсний болон хүнсний бус бүтээгдэхүүн	49 236	44 821	36 662	74.5	81.8
3. Өөрийн хувийн аж ахуйгаас хэрэглэсэн хүнсний бүтээгдэхүүн	67 067	66 571	71 610	106.8	107.6

Өрхийн сарын дундаж мөнгөн орлого, оны үнээр 2021 оны 2 дугаар улиралд 1.4 сая төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс 66.1 (4.8%) мянган төгрөгөөр нэмэгджээ. Үүнд тэтгэвэр, тэтгэмжийн орлого 190.4 (70.1%)

мянган төгрөгөөр, хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэлийн орлого 12.8 (10.7%) мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн нь нөлөөлсөн байна. Өрхийн сарын дундаж мөнгөн орлого өмнөх улирлаас 95.9 (7.2%) мянган төгрөгөөр нэмэгдэхэд тэтгэвэр, тэтгэмжийн орлого 100.0 (27.6%) мянган төгрөгөөр, хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэлийн орлого 25.7 (24.2%) мянган төгрөгөөр өссөн нь нөлөөлжээ (Хүснэгт 1).

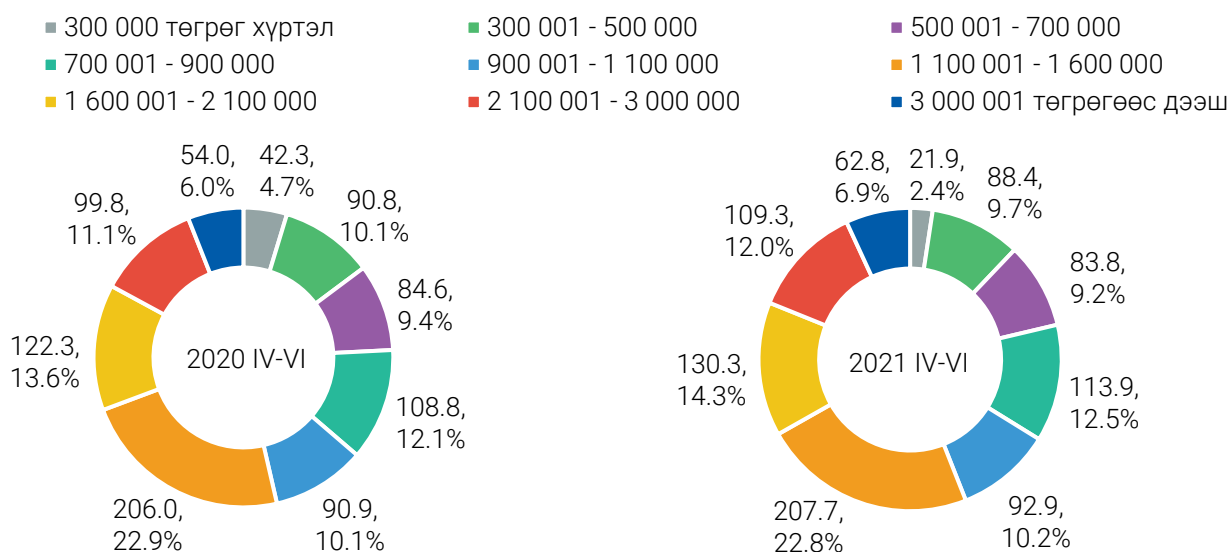
Зураг 2. Нэг өрхийн сарын дундаж мөнгөн орлогын бүтэц, дүнд эзлэх хувиар, 2021 оны 2 дугаар улирлын байдлаар, улсын дунджаар

Өрхийн сарын дундаж мөнгөн орлогод цалин хөлсний орлогын эзлэх хувь өмнөх оны мөн үеэс 9.6 нэгж хувиар, хөдөө аж ахуйн бус үйлдвэрлэл, үйлчилгээний орлогын эзлэх хувь 1.5 нэгж хувиар, бусад орлогын эзлэх хувь 1.8 нэгж хувиар буурч, харин тэтгэвэр, тэтгэмжийн орлогын эзлэх хувь 12.4 нэгж хувиар, хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэлийн орлогын эзлэх хувь 0.5 нэгж хувиар нэмэгдсэн байна (Зураг 2).

Өрхүүдийг мөнгөн орлогоор нь бүлэглэн авч үзэхэд 2021 оны 2 дугаар улиралд өмнөх оны мөн үеэс 300.0 мянган төгрөгөөс доош орлоготой өрх 20.4 мянгаар, 300.0-500.0 мянган төгрөгийн орлоготой өрх 2.4 мянгаар, 500.0-700.0 мянган төгрөгийн орлоготой өрх 0.8 мянгаар буурсан бол 700.0-900.0 мянган төгрөгийн орлоготой өрх 5.1 мянгаар, 900.0-1100.0 мянган төгрөгийн орлоготой өрх 2.0 мянгаар, 1.1-1.6 сая төгрөгийн орлоготой өрх 1.7 мянгаар, 1.6-2.1 сая төгрөгийн орлоготой өрх 8.0 мянгаар, 2.1-3.0 сая төгрөгийн орлоготой өрх 9.5 мянгаар, 3.0 сая төгрөгөөс дээш орлоготой өрх 8.8 мянгаар тус тус нэмэгдсэн байна (Зураг 3).

Зураг 3. Мөнгөн орлогын бүлэглэлт, өрхийн дүнд эзлэх хувь, мянган өрхөөр, 2020, 2021 оны 2 дугаар улирлын байдлаар

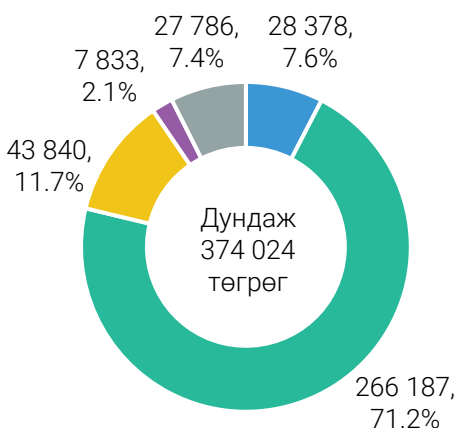
Улсын хэмжээнд 2021 оны 2 дугаар улирлын байдлаар сард 500.0 мянган төгрөг хүртэлх мөнгөн орлоготой өрхийн дундаж орлогын бүтцийг авч үзвэл, цалин хөлсний орлого 7.6 хувь, тэтгэвэр, тэтгэмжийн орлого 71.2 хувь, хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэлийн орлого 11.7 хувь, хөдөө аж ахуйн бус үйлдвэрлэл, үйлчилгээний орлого 2.1 хувь, бусад орлого 7.4 хувийг эзэлж байна.

Мөн сард 1.6 сая төгрөгөөс дээш мөнгөн орлоготой өрхийн дундаж орлогын бүтцийг авч үзэхэд цалин хөлсний орлого 55.6 хувь, тэтгэвэр, тэтгэмжийн орлого 20.1 хувь, хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэлийн орлого 8.9 хувь, хөдөө аж ахуйн бус үйлдвэрлэл, үйлчилгээний орлого 6.1 хувь, бусад орлого 9.3 хувийг эзэлж байна.

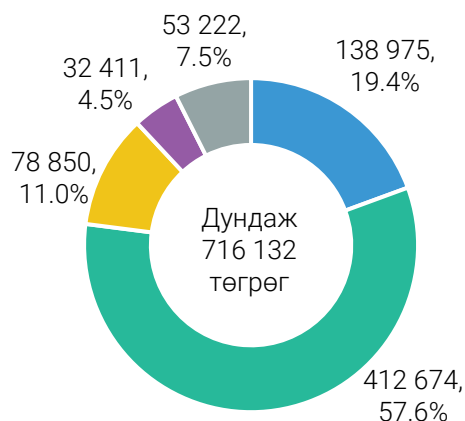
Зураг 4. Мөнгөн орлогын бүлэглэлтийн бүтэц, дүнд эзлэх хувиар, 2021 оны 2 дугаар улирлаар

- Цалин хөлс
- Тэтгэвэр, тэтгэмж
- Хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэлийн орлого
- Хөдөө аж ахуйн бус үйлдвэрлэл, үйлчилгээний орлого
- Бусад орлого

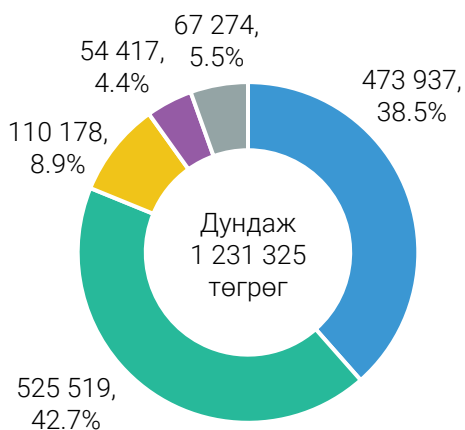
500 000 төгрөг хүртэлх

500 001 - 900 000 төгрөг

900 001 - 1 600 000 төгрөг

1 600 001 төгрөгөөс дээш

Өрхийн нийгэм, эдийн засгийн судалгааны 2021 оны 2 дугаар улирлын дүнгээр өрхийн сарын дундаж нийт зарлага, оны үнээр 1.5 сая төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс 65.7 (4.3%) мянган төгрөгөөр буурч, харин өмнөх улирлаас 16.7 (1.1%) мянган төгрөгөөр нэмэгджээ.

Зураг 5. Нэг өрхийн сарын дундаж нийт зарлага, мянган төгрөгөөр

Нэг өрхийн сарын дундаж (үнийн нөлөөллийг арилган тооцсон) бодит нийт зарлагын хэмжээ 2021 оны 2 дугаар улиралд 1.1 сая төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс 124.8 (10.1%) мянган төгрөгөөр, өмнөх улирлаас 29.4 (2.6%) мянган төгрөгөөр буурчээ. Өрхийн сарын дундаж бодит нийт зарлагын хэмжээ өмнөх улирлаас 2.6 хувиар буурахад хүнсний бус бараа, үйлчилгээний бодит зарлага 35.7 (5.1%) мянган төгрөгөөр буурсан нь голлон нөлөөлжээ (Зураг 5).

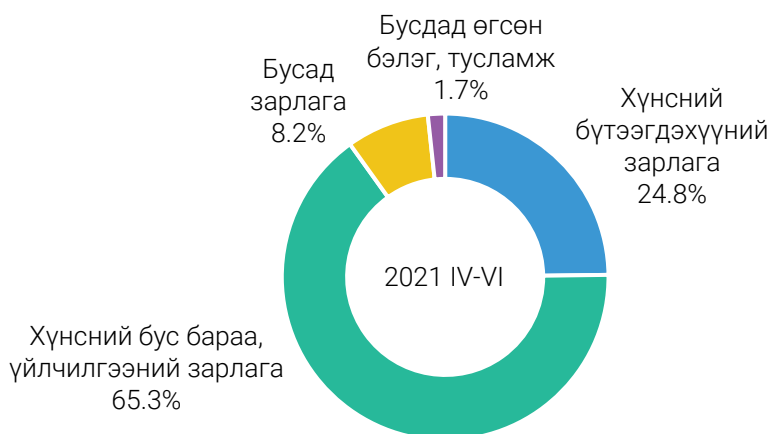
Өрхийн нийт зарлагыг өрхийн мөнгөн зарлага, өрхийн өөрийн аж ахуйгаас бэлтгэж хэрэглэсэн болон бусдаас үнэгүй авч хэрэглэсэн зүйлийн мөнгөн дүнгүүдийн нийлбэрээр тодорхойлдог.

Өрхийн сарын дундаж мөнгөн зарлага, оны үнээр 2021 оны 2 дугаар улиралд 1.4 сая төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс 57.7 (4.0%) мянган төгрөгөөр буурч, харин өмнөх улирлаас 19.8 (1.5%) мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн байна. Өрхийн сарын дундаж мөнгөн зарлага өмнөх оны мөн үеэс 4.0 хувиар буурахад хүнсний бус бараа, үйлчилгээний зарлага 84.3 (8.6%) мянган төгрөгөөр буурсан нь голлон нөлөөлжээ (Хүснэгт 2).

Хүснэгт 2. Нэг өрхийн сарын дундаж нийт зарлага, оны үнээр

Зарлагын төрөл	2020 IV-VI	2021		2021 IV-VI	2021 IV-VI
		I-III	IV-VI	2020 IV-VI	2021 I-III
	төгрөг				хувь
Нийт зарлага	1 542 040	1 459 591	1 476 318	95.7	101.1
1. Мөнгөн зарлага	1 425 737	1 348 199	1 368 046	96.0	101.5
Хүнсний бүтээгдэхүүний зарлага	313 310	306 764	339 642	108.4	110.7
Хүнсний бус бараа, үйлчилгээний зарлага	977 253	905 858	892 959	91.4	98.6
Бусад зарлага	110 112	109 793	111 798	101.5	101.8
Бусдад өгсөн бэлэг, тусламж	25 062	25 784	23 647	94.4	91.7
2. Бусдаас үнэгүй авсан хүнсний болон хүнсний бус бүтээгдэхүүн	49 236	44 821	36 662	74.5	81.8
3. Өөрийн хувийн аж ахуйгаас хэрэглэсэн хүнсний бүтээгдэхүүн	67 067	66 571	71 610	106.8	107.6

Зураг 6. Нэг өрхийн сарын дундаж мөнгөн зарлагын бүтэц, дүнд эзлэх хувиар, 2021 оны 2 дугаар улирлын байдлаар, улсын дунджаар

Судалгааны 2021 оны 2 дугаар улирлын байдлаар өрхийн сарын дундаж мөнгөн зарлагад хүнсний бус бараа, үйлчилгээний зарлагын эзлэх хувь өмнөх оны мөн үеэс 3.2 нэгж хувиар, бусдад өгсөн бэлэг, тусламжийн зарлагын эзлэх хувь 0.1 нэгж хувиар буурч, харин хүнсний бүтээгдэхүүний зарлагын эзлэх хувь 2.8 нэгж хувиар, бусад зарлагын эзлэх хувь 0.5 нэгж хувиар нэмэгдсэн байна (Зураг 6).

Өрхийн хүнсний бүтээгдэхүүний сарын дундаж зарлагын 36.9 хувийг мах, махан бүтээгдэхүүн, 22.8 хувийг үр тариа, гурил, гурилан бүтээгдэхүүн, 12.2 хувийг сүү, сүүн бүтээгдэхүүн, өндөг, 7.8 хувийг хүнсний ногоо, булцуут, навчит ургамал, 3.7 хувийг элсэн чихэр, чихэрлэг бүтээгдэхүүн, амттан эзэлж байна.

Зураг 7. Хүнсний бүтээгдэхүүний сарын дундаж зарлага, зарим нэр төрлөөр, төгрөгөөр, 2021 оны 2 дугаар улирлаар

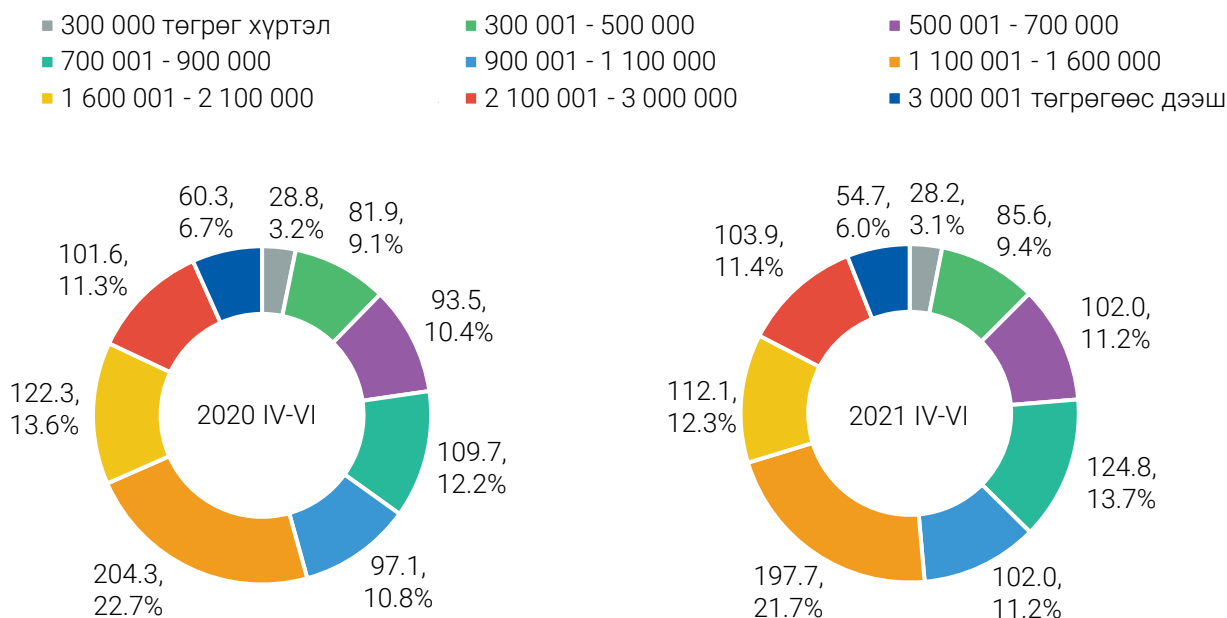
Мөн хүнсний бус бараа, үйлчилгээний зарлагын 11.7 хувийг бэлэн хувцас, гутал, 8.8 хувийг тээврийн хэрэгслийн сэлбэг, засвар, үйлчилгээ, 6.0 хувийг харилцаа холбооны үйлчилгээ, 5.9 хувийг эм, эмнэлгийн хэрэгсэл, үйлчилгээний зардал, 5.1 хувийг боловсролын зардал эзэлж байна.

Зураг 8. Хүнсний бус бараа, үйлчилгээний сарын дундаж зарлага, зарим нэр төрлөөр, төгрөгөөр, 2021 оны 2 дугаар улирлаар

Өрхүүдийг мөнгөн зарлагаар нь бүлэглэн авч үзэхэд 2021 оны 2 дугаар улиралд өмнөх оны мөн үеэс 300.0 мянган төгрөгөөс доош зарлагатай өрх 0.6 мянгаар, 1.1-1.6 сая төгрөгийн зарлагатай өрх 6.6 мянгаар, 1.6-2.1 сая төгрөгийн зарлагатай өрх 10.2 мянгаар, 3.0 сая төгрөгөөс дээш зарлагатай өрх 5.6 мянгаар буурсан бол, 300.0-500.0 мянган төгрөгийн зарлагатай өрх 3.7 мянгаар, 500.0-700.0 мянган төгрөгийн зарлагатай өрх 8.5 мянгаар, 700.0-900.0 мянган төгрөгийн зарлагатай өрх 15.1 мянгаар, 900.0-1100.0 мянган төгрөгийн зарлагатай өрх 4.9 мянгаар, 2.1-3.0 сая төгрөгийн зарлагатай өрх 2.3 мянгаар тус тус нэмэгдсэн байна (Зураг 9).

Зураг 9. Мөнгөн зарлагын бүлэглэлт, өрхийн дунд эзлэх хувь, мянган өрхөөр, 2020, 2021 оны 2 дугаар улирлаар

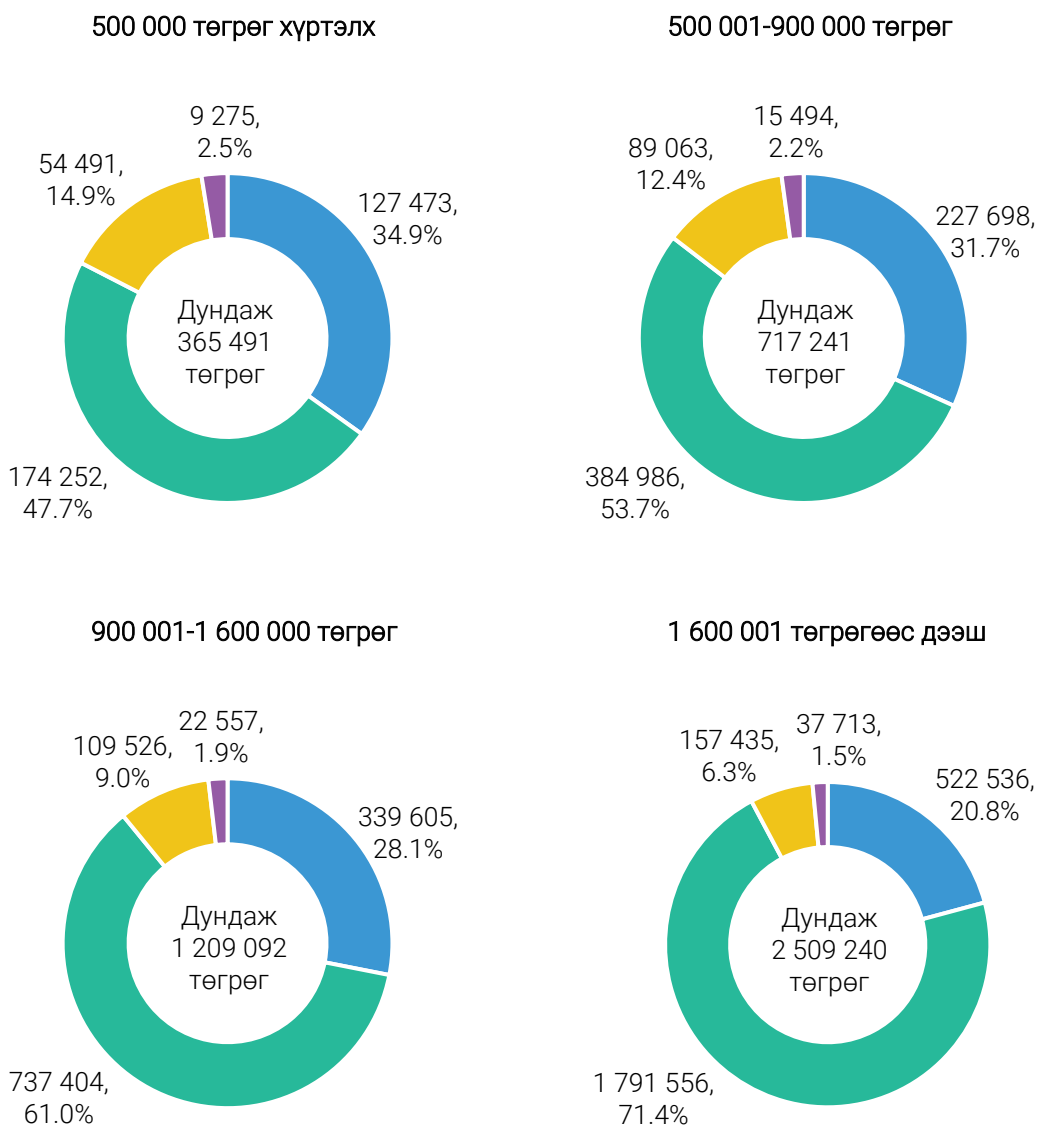

Улсын хэмжээнд 2021 оны 2 дугаар улирлын байдлаар сард 500.0 мянган төгрөг хүртэлх мөнгөн зарлагатай өрхийн дундаж зарлагын бүтцийг авч үзвэл, хүнсний бүтээгдэхүүний зарлага 34.9 хувь, хүнсний бус бараа, үйлчилгээний зарлага 47.7 хувь, бусад зарлага 14.9 хувь, бусдад өгсөн бэлэг, тусламжийн зарлага 2.5 хувийг эзэлж байна.

Мөн сард 1.6 сая төгрөгөөс дээш мөнгөн зарлагатай өрхийн дундаж зарлагын бүтцийг авч үзвэл, хүнсний бүтээгдэхүүний зарлага 20.8 хувь, хүнсний бус бараа, үйлчилгээний зарлага 71.4 хувь, бусад зарлага 6.3 хувь, бусдад өгсөн бэлэг, тусламжийн зарлага 1.5 хувийг эзэлж байна.

Зураг 10. Мөнгөн зарлагын бүлэглэлтийн бүтэц, дүнд эзлэх хувиар, 2021 оны 2 дугаар улирлаар

- Хүнсний бүтээгдэхүүний зарлага
- Хүнсний бус бараа, үйлчилгээний зарлага
- Бусад зарлага
- Бусдад өгсөн бэлэг, тусламж

Ойлголт, тодорхойлолт:

Өрх: Нэг орон байранд хамт амьдардаг, нэгдмэл төсөвтэй, хүнс, амьдралын наад захын хэрэгцээт зүйлсээ хамтран хангадаг хэсэг бүлэг хүмүүс болон ганц биеэрээ өрх болон амьдардаг хүнийг хэлнэ. Өрхийн гишүүд нь хоорондоо ураг төрлийн, хамаатан садны холбоотой, бүх гишүүд болон зарим гишүүд нь огт хамааралгүй эсвэл эдгээрийн аль алинаас бүрдсэн байж болно.

Өрхийн мөнгөн орлого: Цалин хөлс, тэтгэвэр, тэтгэмж, хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэлийн орлого, хөдөө аж ахуйн бус үйлдвэрлэл, үйлчилгээний орлого болон бусад орлогоос бүрдэнэ.

Өрхийн мөнгөн зарлага: Хүнсний бүтээгдэхүүн, хүнсний бус бараа, үйлчилгээний болон бусдад өгсөн бэлэг, тусламж, бусад зарлага багтана.

Эх үүсвэр: Өрхийн нийгэм, эдийн засгийн судалгаа

Мэдээлэл авах холбоосууд:

<http://www.nso.mn/>

<http://www.1212.mn/>

Дараагийн мэдээ тархаах хуваарь: 2021 оны 11 дүгээр сарын 15

Хүн ам, нийгмийн статистикийн газрын
дарга А.Амарбал
Утас: (976-51)-264805

Хүн ам, нийгмийн статистикийн газрын
ахлах статистикч М.Оюунцэцэг
Утас: (976-51)-262325

